

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Kozłowska-Czabańska

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

o przywrócenie do pracy

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie z 4 listopada 2016 roku w przedmiocie wniosku powódki o zwolnienie z opłaty od pozwu

postanawia

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Powódka B. W. wniosła pozew przeciwko pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. o przywrócenie do pracy. (k. 1 – 3)

Postanowieniem z dnia 3 października Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie na podstawie art. 23¹ k.p.c. w zw. z art. 25 k.p.c. sprawdził i ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 66 000 zł. (k. 14)

Sąd Rejonowy wezwał powódkę do uiszczenia opłaty od pozwu w wysokości 3300 zł. (k. 17)

Powódka B. W. złożyła wniosek o zwolnienie jej od opłaty sądowej od pozwu argumentując, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla utrzymania swojego i osób najbliższych. Skarżąca do wniosku załączyła oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. (k. 19 – 23)

Postanowieniem z dnia 4 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie oddalił wniosek powódki o zwolnienie z opłaty od pozwu. (k. 25 – 27)

W treści uzasadnienia Sąd Rejonowy wskazał, iż powódka nie wykazała istnienia przesłanek decydujących o zwolnieniu od kosztów sądowych - opłaty od pozwu. Sąd Rejonowy podniósł, że suma dochodów gospodarstwa domowego powódki i jej męża (7010 zł) przekracza ponoszone przez nich wydatki na utrzymanie (5580 zł). Ponadto Sąd Rejonowy miał na względzie, iż powódka została zwolniona przez pozwaną w lipcu 2016 roku, zaś od października 2016 roku jest zatrudniona na podobnym stanowisku z podobnym wynagrodzeniem wynoszącym 4300 zł netto. Sąd Rejonowy zważył zatem, iż okres w którym gospodarstwo domowe musiało poradzić sobie ze zmniejszonymi dochodami był tylko przejściowy. Powódka posiada też majątek, który nie służy zaspokajaniu potrzeb gospodarstwa domowego, tj. mieszkanie będące w posiadaniu syna. W ocenie Sądu I instancji skoro z tego tytułu powódka nie

otrzymuje dochodu (np. w postaci czynszu najmu), to mogła oczekiwać tymczasowego wsparcia z strony syna w okresie, w którym pozbawiona była źródła dochodu w postaci wynagrodzenia za pracę. Możliwy do uzyskania czynsz za mieszkanie o pow. 77,5 m² byłby zdaniem Sądu Rejonowego znaczącym składnikiem w domowym budżecie. Odnosząc się do podanych w oświadczeniu wydatków Sąd uznał za zawyżone wydatki rzędu 1000 zł miesięcznie związane z utrzymaniem samochodu. Natomiast koszt ubezpieczenia domu jest w ocenie Sądu Rejonowego kosztem jednorazowym. Sąd Rejonowy miał także na uwadze, iż powódka mimo przerwy w zatrudnieniu nadal uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości 1355 zł miesięcznie jako wiceprezes zarządu.

Ostatecznie, oceniając stan majątkowy powódki, Sąd Rejonowy ocenił, że jest ona w stanie uiścić opłatę od pozwu w wysokości 3300 zł.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Rejonowego Warszawy Pragi-Północ w Warszawie z dnia 4 listopada 2016 roku powódka działając przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i zwolnienie jej z ponoszenia kosztów sądowych w postaci opłaty sądowej od pozwu. W uzasadnieniu zażalenia skarżąca wskazała, iż z uwagi na krótki termin do złożenia pozwu nie była w stanie przygotować się do tego finansowo. Powódka wskazała, iż cała sytuacja ją zaskoczyła bowiem kierując sprawę do Sądu nie liczyła się z opłatą sądową określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 48 000 zł (poniżej 50 000 zł). Wartość przedmiotu sporu została w ramach kontroli podwyższona do kwoty 66 000 zł (a więc powyżej 50 000 zł), co przełożyło się na konieczność uiszczenia przez powódkę opłaty stosunkowej. Powódka wskazała, iż opłata od pozwu jest dla niej nieosiągalna z uwagi na ciężką sytuację finansową i życiową. (k. 30 – 32)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Po myśli art. 102 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 623) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu, do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru.

Sąd II instancji w całości podziela ocenę Sądu Rejonowego, iż powódka jest w stanie ponieść opłatę od pozwu w wysokości 3300 zł bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i swojej rodziny.

Należy podzielić ocenę, że instytucja zwolnienia od kosztów zwana „prawem ubogich” stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów. Cytowany przepis ma na względzie sytuację, w której z przyczyn od strony niezależnych, nie jest ona w stanie ponieść kosztów sądowych. Zasadą jest bowiem uiszczanie kosztów sądowych związanych z toczącym się sporem. Opłaty sądowe stanowią rodzaj danin publicznych, a zwolnienie od ponoszenia tego rodzaju danin powoduje uszczuplenie środków Budżetu Państwa. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2010 roku, sygn. akt II PZ 34/09, LEX nr 603836). Natomiast ustanowiony przez ustawodawcę wymóg uiszczenia opłat i wydatków nie jest ograniczeniem prawa do sądu.

Zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych może zatem mieć miejsce wyjątkowo, gdy uzasadnia to niekorzystna sytuacja materialna strony, która pomimo wszelkich starań, maksymalnej zaradności i zapobiegliwości, nie jest w stanie w krótkim czasie zaoszczędzić stosownej kwoty. „Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym przypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach. Do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć

pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi do utrzymania” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2010 roku, sygn. akt II PZ 2/10, LEX nr 585787). „Dopiero gdy poczynione w ten sposób oszczędności okażą się niewystarczające, może zwrócić się o pomoc do państwa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984 roku, sygn. akt II CZ 104/84, LEX nr 8623).

Należy pamiętać, że o istnieniu przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych decyduje nie tylko wysokość zarobków wnioskodawcy oraz rozmiar usprawiedliwionych potrzeb jego rodziny, lecz także jego ogólny stan majątkowy. Natomiast ciężar wykazania, że strona nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych z uwagi na trudną sytuację majątkową spoczywa – zgodnie z treścią art. 6 k.c. – na tej osobie. W ocenie Sądu Okręgowego powódka takiej trudnej sytuacji majątkowej nie wykazała.

Z oświadczenia majątkowego powódki wynika, że miesięczne dochody rodziny wynoszą ponad 7000 zł, a same jej dochody wynoszą 5 655 zł.

Należy zatem podzielić ocenę Sądu Rejonowego, że powódka nie jest osobą ubogą i mogłaby zaoszczędzić kwotę 3300 zł bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i dla rodziny. Nadto jak słusznie stwierdził Sąd Rejonowy po zwolnieniu z pracy u pozwanej powódka stosunkowo szybko znalazła zatrudnienie jako księgowa, a ponadto posiada udział w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością o wartości nominalnej 2 500 zł, uzyskuje dodatkowo wynagrodzenie za sprawowanie funkcji prezesa zarządu oraz posiada dwie nieruchomości (mieszkanie o powierzchni 77, 5 m² oraz zabudowana działka) o łącznej wartości powyżej 1 miliona złotych. Sąd zwraca uwagę, iż koszty spłacania kredytu nie stanowią podstawy do zwolnienia powoda z ponoszenia opłat sądowych, nie stanowią bowiem wydatków utrzymania koniecznego. Nadto Sąd Rejonowy zasadnie uznał za zawyżoną wskazaną przez powódkę kwotę 1000 zł kosztów utrzymania samochodu.

Reasumując, Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i prawidłowo uznał, że brak jest podstaw do zwolnienia powódki z obowiązku ponoszenia opłaty od pozwu w całości.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy w oparciu o art. 385 k.p.c. w zawiązku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)